

Międzynarodowe Biuro Pracy partnerami społecznymi z zainteresowanych państw trzecich (lub działającymi tam, reprezentatywnymi i uznanymi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego), a jeżeli stwierdzi pogorszenie się sytuacji, reagować za pomocą sankcji handlowych. Szkoda, że w niniejszym komunikacie Komisja tego nie uwzględniła.

4.6 Ogólnie rzecz biorąc, Komitet wzywa Komisję i państwa członkowskie, by pokazały swoim partnerom handlowym, że rozwój zrównoważony nie musi być generatorem kosztów, lecz raczej jest czynnikiem bogactwa zarówno dla ich gospodarki, dążącej do osiągnięcia wyższego poziomu życia, jak i dla całej planety.

Bruksela, 17 maja 2006 r.

Przewodnicząca
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Anne-Marie SIGMUND

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie oceny zagrożenia powodziowego i zarządzania nim

COM(2006) 15 wersja ostateczna — 2006/0005 (COD)

(2006/C 195/09)

Dnia 13 lutego 2006 r. Rada, działając na podstawie art. 175 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wspomnianej powyżej.

Sekcja ds. Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 26 kwietnia 2006 r. Sprawozdawcą była Maria Candelas SÁNCHEZ MIGUEL.

Na 427. sesji plenarnej w dniach 17 i 18 maja 2006 r. (posiedzenie z dn. 17 maja 2006 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął następującą opinię 141 głosami, 3 osoby wstrzymały się od głosu:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 EKES z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący dyrektywy w sprawie zagrożenia powodziowego, do której przyjęcia Komitet wzywał w opinii⁽¹⁾ dotyczącej wcześniejszego komunikatu Komisji, szczególnie że wniosek obejmuje metodologię i instrumenty stworzone na mocy ramowej dyrektywy wodnej (RDW). Dzięki uwzględnieniu w planie gospodarowania wodami w dorzeczu map i planów zagrożenia powodziowego, uregulowane zostają wszystkie działania związane z zarządzaniem śródlądowymi szlakami wodnymi oraz obszarami nadbrzeżnymi przylegającymi do dorzeczy.

1.2 Skuteczność tych działań zależy w dużej mierze od wstępnej oceny sytuacji panującej w dorzeczu oraz otaczających obszarach nadbrzeżnych, opartej na kompleksowej analizie bieżącej sytuacji, w szczególności na obszarach występowania zwiększonego zagrożenia powodziowego, ze względu na działalność ludzką i zmiany klimatyczne.

1.3 Należy również skoncentrować się na działaniach służących zapobieganiu negatywnym skutkom powodzi, co obejmuje wszelkie dostępne środki informowania i udziału społeczeństwa. W związku z tym Komitet wzywa Komisję do dołożenia szczególnych starań, by środki te, przewidziane w

art. 14 RDW oraz we wniosku dotyczącym dyrektywy, zostały uwzględnione w planach gospodarowania wodami w dorzeczu.

1.4 Należy także rozszerzyć zakres planu zarządzania zagrożeniem powodziowym i map zagrożenia powodziowego, proponowanych we wniosku. Klasyfikacja dorzeczy, w których występuje znaczne zagrożenie powodziowe powinno wiązać się zarówno z ustaleniem priorytetowych działań (i odpowiednich środków na ich realizację), jak i kryteriów, jakie należy spełnić w celu ograniczenia kosztów i zwiększenia korzyści dla ludności. Działania te powinny umożliwić zintegrowany i zrównoważony rozwój na obszarach zalewowych.

1.5 Co więcej, w kontekście wspólnotowych środków na rzecz multidyscyplinarnych badań i koordynacji, należałoby dodać, że konieczne jest wzmocnienie wszystkich polityk mających wpływ na europejskie obszary wodne.

2. Wstęp

2.1 W dyrektywie 2000/60/WE — ramowej dyrektywie wodnej (RDW) — brakowało jednego elementu: wyznaczenia celu polegającego na zapobieganiu powodziom, chronieniu przed nimi oraz łagodzeniu ich skutków. Tymczasem w ostatniej dekadzie na terytorium UE wystąpiło ponad 100 powodzi,

⁽¹⁾ Opinia EKES 125/2005, Dz.U. C 221 z dnia 8 września 2005 r.

które pociągnęły za sobą znaczne straty ludzkie i poważne straty ekonomiczne. Komisja przedstawiła uprzednio komunikat⁽²⁾, w którym poddała analizie zaistniałą sytuację i zaproponowała podjęcie wspólnych działań w Unii Europejskiej. Omawiany wniosek stanowi jeden z elementów tych działań.

2.2 Zarówno w komunikacie, jak i proponowanej dyrektywie podkreślono potrzebę koordynacji wszelkich działań podejmowanych w ramach polityki wodnej z pozostałymi strategiami wspólnotowymi służącymi zapobieganiu powodziom i minimalizowaniu ich skutków. Polityka w dziedzinie badań naukowych, wykorzystując projekty badawcze, takie jak projekt FLOODsite poprawiający zintegrowanie analizy zagrożenia powodziowego i metody zarządzania powodziowego oraz polityka regionalna prowadzona z wykorzystaniem funduszy strukturalnych, w szczególności Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i wspólnej polityki rolnej, przy zastosowaniu zasad oddzielenia płatności od produkcji oraz wzajemnej zgodności⁽³⁾, składają się na kompletny pakiet mogący przynieść lepsze rezultaty, niż same tylko działania dotyczące obszarów wodnych.

2.3 Wniosek ma na celu ograniczenie zagrożenia powodziowego i zarządzanie tym zjawiskiem, które ma negatywne konsekwencje dla ludzkiego życia i zdrowia, majątku, jak również przyrody i środowiska naturalnego. Włączenie omawianego wniosku w ramy RDW umożliwi uproszczenie procedur organizacyjnych i administracyjnych, ponieważ wniosek uwzględnia obowiązujący podział na obszary dorzecza zgodnie z normami ustanowionymi w RDW. Oznacza to, że wszelkie działania podejmowane w celu przeciwdziałania i zminimalizowania zagrożenia powodziowego powinny stanowić element planów gospodarowania wodami dorzecza ustanowionych dla poszczególnych rzek oraz, że w obu przypadkach będziemy mieli do czynienia z tymi samymi organami, które przejmą te nowe obowiązki. Ponadto należy zwrócić uwagę na fakt, że synchronizacja harmonogramów przewidzianych w nowym wniosku z harmonogramami wdrażania ustanowionymi uprzednio w RDW pozwoli na zwiększenie skuteczności.

2.4 EKES poddał uważnej analizie proponowaną dyrektywę i akceptuje zaproponowane w niej rozwiązania. Zwraca również uwagę na fakt, że uwzględniono w niej szereg zaleceń zawartych w opinii Komitetu dotyczącej komunikatu z 2004 r.⁽⁴⁾ Dlatego Komitetowi pozostaje jedynie podkreślić zadania spoczywające na Komisji — musi ona zapewnić realizację wymogów RDW oraz zagwarantować, że zostaną należycie spełnione przez władze państw członkowskich, nie zapominając przy tym o potencjalnych korzyściach dla państw trzecich położonych w dorzeczu rzek przepływających przez Unię Europejską.

3. Streszczenie wniosku

3.1 Wniosek został podzielony na siedem rozdziałów:

— Pierwszy zawiera postanowienia ogólne, przedmiot wniosku oraz definicje „powodzi” i „zagrożenia powodziowego”, jako uzupełnienie definicji zawartych w art. 2 RDW.

⁽²⁾ Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego i Komitetu Regionów – Zarządzanie zagrożeniem powodziowym – Zapobieganie powodziom, ochrona przeciwpowodziowa i ograniczanie skutków powodzi COM(2004) 472 końcowy z 12.7.2004 r.

⁽³⁾ Rozporządzenie nr 1698/2005 w sprawie rozwoju obszarów wiejskich i EFRROW

⁽⁴⁾ Opinia EKES 125/2005, zob. przypis nr 1, Dz.U. C 221 z dnia 8 września 2005 r.

— W rozdziale drugim opisano procedurę wstępnej oceny zagrożenia powodziowego w odniesieniu do każdego obszaru dorzecza oraz określono niektóre minimalne wymogi w tym zakresie (art. 4 ust. 2). Na podstawie wyników tej oceny, obszary dorzecza mają zostać przyporządkowane do jednej z dwóch niższych kategorii: obszary, na których nie występuje potencjalne zagrożenie powodziowe, oraz obszary, na których istnieje poważne potencjalne zagrożenie powodziowe. Oceny te mają zostać przeprowadzone w terminie trzech lat od daty wejścia w życie wnioskowanej dyrektywy.

— Rozdział trzeci poświęcono zasadom opracowania map zagrożenia powodziowego. Mapy obejmują nie tylko same dorzecza, lecz także obszary nadbrzeżne przypisane do obszaru dorzecza. Przy sporządzaniu tych map uwzględnia się prawdopodobieństwo powodzi na danych obszarach geograficznych oraz szacunkową ocenę potencjalnych szkód dla ludności, miejscowej gospodarki i środowiska naturalnego.

— Rozdział czwarty, rozpoczynający się od art. 9, dotyczy planów zarządzania zagrożeniem powodziowym. Państwa członkowskie są zobowiązane do przygotowania i realizacji — na podstawie wyników wstępnej oceny — planów zarządzania zagrożeniem powodziowym dla każdego obszaru dorzecza, w celu ograniczenia prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi oraz złagodzenia jej skutków. W związku z tym plany muszą uwzględniać takie aspekty jak: gospodarowanie zasobami wodnymi i gruntami, zagospodarowanie przestrzenne czy użytkowanie gruntów. W żadnym przypadku podejmowane środki nie mogą negatywnie wpływać na sytuację krajów sąsiednich.

— Zawarte w rozdziale piątym przepisy dotyczące informowania i uczestnictwa społeczeństwa odpowiadają przepisom art. 14 RDW. Działania w tym zakresie powinny stanowić element przygotowywania zarówno wstępnej oceny, jak i planów zarządzania.

— Rozdział szósty dotyczy komitetu ustanowionego na mocy art. 21 RDW z zadaniem wspierania Komisji.

— W rozdziale siódmym ustanowiono termin (2018 r.) na przedłożenie przez Komisję sprawozdań Parlamentowi i Radzie. Natomiast państwa członkowskie zostały zobowiązane do przedstawienia Komisji przepisów przyjętych w celu wykonania dyrektywy w terminie dwóch lat od daty jej wejścia w życie.

4. Uwagi dotyczące wniosku

4.1 EKES zwraca uwagę, że zastosowanie w omawianym wniosku metodologii RDW sprzyja włączaniu planów zarządzania zagrożeniem powodziowym do planów gospodarowania wodami w dorzeczu, co stanowi gwarancję odpowiedniego planowania działań na całej długości dorzecza, jak również zgodności i odpowiedniej koordynacji działań podejmowanych przez właściwe władze na różnych szczeblach (lokalne, państwowe, transgraniczne).

4.2 Włączenie zarządzania zagrożeniem powodziowym w ramy RDW odpowiada także założeniu, że powódzie stanowią naturalne i normalne zjawisko w systemach wód rzecznych i obszarów nadbrzeżnych. Zagrożenie powodziowe zostało określone jako zjawisko negatywnie wpływające na ludzkie zdrowie, środowisko naturalne i działalność gospodarczą, a tym samym powodujące straty na wodach objętych zakresem RDW.

4.3 Jedno z najważniejszych zaleceń Komitetu dotyczyło opracowywania wstępnych ocen zagrożenia powodziowego⁽⁵⁾. W związku z tym Komitet wyraża przekonanie, że przepisy zawarte w art. 4 i 5 pomogą w naukowym opracowaniu planów zarządzania zagrożeniem powodziowym. Należy również wspomnieć o niektórych wymogach, takich jak:

- opis powodzi, do których doszło w przeszłości;
- opis procesów zalewowych i ich podatności na zmiany;
- opis planów rozwoju pociągających za sobą zmiany w zagospodarowaniu terenów lub rozmieszczeniu ludności oraz lokalizacji działalności gospodarczej mogącej powodować wzrost zagrożenia powodziowego.

4.4 Bardzo istotna wydaje się również klasyfikacja dorzeczy i obszarów nadbrzeżnych oparta na kryterium występowania (lub braku występowania) zagrożenia powodziowego. EKES popiera założenie, że celem zarządzania zagrożeniem powodziowym jest zmniejszenie prawdopodobieństwa powodzi i złagodzenie ich skutków, w związku z czym należy zaklasyfikować potencjalne działania i środki oraz kryteria odpowiedniego wyboru w każdym przypadku.

Bruksela, 17 maja 2006 r.

4.5 EKES zaleca Komisji, by plany dorzeczy przewidziane w art. 9 i załączniku A zostały oparte przede wszystkim na następujących zasadach i działaniach:

- Przywrócenie systemów wodnych rzecznych i przybrzeżnych do stanu naturalnego, wspierając odzyskiwanie naturalnych obszarów oraz mechanizmów autoregulacji dorzeczy (ponowne zalesienie na obszarach górskich, ochrona obszarów bagiennych i powiązanych ekosystemów, monitorowanie zjawiska erozji i osadów w korytach rzecznych, programy mające na celu znalezienie alternatywnych zastosowań itd.).
- Zasada zapewnienia zrównoważonego rozwoju na obszarach zalewowych poprzez:
 - ocenę możliwego do wykorzystania potencjału gospodarczego związanego z zagospodarowaniem gruntów na tych obszarach w sposób uwzględniający naturalne zjawiska powodziowe;
 - planowanie procesu przechodzenia na te modele w różnych dziedzinach planowania, w szczególności w urbanistyce.

4.6 W celu zapewnienia większego zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego w zapobieganie zagrożeniom powodziowym i ich skutkom, we wszystkich państwach członkowskich należy opracować system informacji i uczestnictwa przewidziany w art. 14 RDW. W tym celu mechanizmy udziału powinny obejmować zarówno etap opracowywania planów zarządzania zagrożeniem, jak i etap sporządzania wstępnych ocen.

Przewodnicząca
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Anne-Marie SIGMUND

⁽⁵⁾ Patrz pkt 3.2 i 3.3 opinii EKES 125/2005, Dz.U. C 221 z 8.9.2005.